

TẠI SAO THẤT THỦ BAN MÊ THUẬT, THÁNG 3-1975

Cuối năm 1971, tôi đang giữ chức vụ ĐĐT/ DĐ/202 CSDC thuộc BCH/CSQG Pleiku thì bị chuyển về phục vụ DĐ 206 CSDC thuộc BCH/CSQG tỉnh DARLAC (Ban Mê Thuật), giữ chức vụ Đại Đội Phó cho Đại Úy Bùi Văn Đoàn. Tháng 6 năm 1972, tôi thay Đại Úy Đoàn để lên làm ĐĐT.

Sau trận Mùa Hè Đỏ Lửa tại Quận Buôn Hồ, Ban Mê Thuật (không phải trận đánh tại Kontum) và có sự tham chiến của Đội Thám Sát Tỉnh BMT cũng như của Trung Đội CSDC Quận Buôn Hồ và 2 Trung Đội Nghĩa Quân tăng cường tại Buôn Trinh (cách Chi Khu Buôn Hồ 2 km) do tôi trực tiếp chỉ huy, Trung Tá Trần Quang Vĩnh, C H T / C S Q G / DARLAC ký một Sự Vụ Lệnh cử tôi kiêm nhiệm chức vụ Phụ Tá Chỉ Huy Trưởng CSQG Tỉnh Đặc Trách Hành Quân.

Kể từ giữa năm 1972 đến tháng 3-1975, tôi đã trực tiếp chỉ huy rất nhiều cuộc hành quân với sự tăng phái của ít nhất là một Đại Đội ĐPQ, một vài Trung Đội Nghĩa Quân và lực lượng chính là 3 hoặc 4 Trung Đội CSDC cùng với Đội Thám Sát Tỉnh (Đội này quân số gồm 2 Trung Đội, quân số hơn 80 người do một Đại Úy CHT, 1 CHP Hành Chánh, 1 CHP Hành Quân). Tất cả những cuộc hành quân được cải danh là "Hành Quân tiêu trừ Phá Rối Trị An" nhưng thực chất là những cuộc hành quân như quân đội, có Pháo Binh Quận yểm trợ. Theo tin tức của Phòng 2 Tiểu Khu và của F Đặc Biệt Tỉnh, chúng tôi đi truy lùng rất nhiều Hậu Trại của Việt Cộng chung quanh Thị Xã BMT cũng như 4 quận Ban Mê Thuật, Phước An, Buôn Hồ và Lạc Thiện thuộc tỉnh Darlac.

Tại BCH/CSQG Tỉnh Darlac, mỗi ngày, trừ ngày Chủ Nhật, đúng 8 giờ, một buổi họp được thực hiện tại một phòng hành quân nhỏ, gần bên văn phòng của CHT Cảnh Sát Tỉnh. 8 giờ sáng ngày 28-2-1975, trong buổi họp, Sĩ Quan thuyết trình báo cáo là trong ngày 27 tháng 2, một nhân viên thuộc Trung Đội CSDC Quận Buôn Hồ (cách thị xã BMT 40 km về hướng Bắc) đi làm rẫy với vợ và gia đình đã bị VC bắt đi mất tích. Trung Tá CHT ra lệnh tôi đi Buôn Hồ để bắt Thiếu Úy Lê Minh Đức, TĐT về nhất về tội cho lính đi làm rẫy. Tôi đi lên Quận Buôn Hồ cùng với tài xế và hai cận vệ. Lúc lên đến nơi thì Thiếu Úy Đức đã đưa cả Trung Đội CSDC Buôn Hồ vô rừng để tìm cứu TS Huỳnh Ngạn rồi. Tôi lên Chi Khu Buôn Hồ thì được biết T/U Đức đã xin một vùng trên bản đồ khoảng 9 km² và cách Quốc Lộ 14 hơn 6 km trong rừng về hướng Tây. Vì thấy quá sâu trong rừng không thể đi vô được với vài nhân viên, tôi đành chờ đợi tin tức và sau đó đi ăn trưa với Đại Úy Ngô Văn Ba, CHT CSQG quận Buôn Hồ.

Khoảng 12 giờ 30 trưa, tôi đang ăn cơm thì TS1 Hiên, một Tiểu Đội Trưởng của TĐ CSDC Buôn Hồ chạy đến báo cho tôi biết Trung Đội đã bị một lực lượng chính quy Việt Cộng, đội toàn nón cối phục kích trong rừng với khoảng cách quá gần. 2 nhân viên CSDC bị tử thương. Thiếu Úy Đức và Thượng Sĩ Mầu, Trung Đội Phó đã bị thương nặng nằm tại chỗ không chạy ra được.

Tôi lên Chi Khu Buôn Hồ và xin Chi Khu "clear" vùng Th/úy Đức đã clear từ trước, đồng thời xin Chi Khu yểm trợ Pháo Binh. Tôi gọi máy về Ban Truyền Tin BCH CSQG Tỉnh xin điều lên Buôn Hồ nguyên Đội Thám Sát Tỉnh, Trung Đội Hậu Cứu CSDC, Trung Đội CSDC Quận Ban Mê Thuột. Chi Khu Buôn Hồ tăng phái cho tôi thêm 2 Trung Đội Nghĩa Quân. Khoảng gần 4 giờ chiều cùng ngày tôi điều quân lên một ngọn đồi do Trung Sĩ CSDC Nguyễn Lâm (Trung Đội Buôn Hồ) hướng dẫn, cách QL 14 khá xa về hướng tây. Tôi phải dùng quân lương chửi ngọn đồi này vì địch pháo kích quá nhiều. Cũng may là không ai bị thương. Có lẽ địch pháo từ xa. Thấy trời sắp tối, tôi rút quân ra gần QL 14 và gọi xe Pick up của CSDC đưa về hậu cứ Trung Đội CSDC Buôn Hồ. Tôi liên lạc về BCH Tỉnh và xin đưa thêm Trung Đội CSDC Quận Phước An lên Buôn Hồ để tăng cường. Tôi cũng xin thêm Chi Khu Buôn Hồ tăng cường cho tôi thêm một Đại Đội ĐPQ. Sáng sớm ngày hôm sau, với Pháo Binh Quận BH yểm trợ, tôi đưa quân vô vùng hôm trước từ 8 giờ sáng. Mãi đến 4 giờ chiều thì gặp được 4 xác CSDC và đưa về Doanh Trại CSDC Buôn Hồ. Không một ai bên quân ta bị thương. Địch thì không rõ vì tôi chỉ xin Pháo Binh bắn vô vùng xung quang khu vực nêu trên liên tục trước khi điều quân lên đồi.

8 giờ sáng ngày 2-3-1975, tôi qua TTHQ Tiểu Khu Tỉnh họp. Tôi trình bày với Đại Tá Tỉnh Trưởng Nguyễn Trọng Luật là quân của tôi đã đụng với quân Chính Quy VC tại khu vực quận Buôn Hồ. ĐT Luật có vẻ không tin là quân Chính Quy VC đã xuất hiện tại Buôn Hồ.

Từ gần một tháng trước ngày Việt Cộng bắt đầu tấn công BMT sáng ngày 10 tháng 3-1975, Phòng 2 Tiểu Khu Darlac và F CSĐB Tỉnh đã thu thập được rất nhiều tin tức cho biết hàng trăm xe vận tải quân sự của Cộng Sản đang chuyển quân trên đường mòn phía Tây Bắc của Thị Xã BMT. Phòng 2 Tiểu Khu BMT cũng đã thực hiện không thám và đã nhìn thấy sự di chuyển gần như công khai này. Quân Đoàn 2 đã nhận báo cáo và một vài phi vụ đã bay từ Nha Trang hoặc Phan Rang lên để oanh kích đoàn xe của VC nhưng không rõ sự thiệt hại của địch ra sao.

Sáng ngày 9-3-1975, Tướng Phạm Văn Phú, Tư Lệnh Quân Khu 2 đáp trực thăng lên thị xã BMT và đã họp với Đại Tá Tỉnh Trưởng, Đại Tá Vũ Thế Quang Tư Lệnh Phó Sư Đoàn 23 BB, Tr/ Tá Cảnh Sát Trần Quang Vĩnh. Tướng Phú từ chối yêu cầu của ĐT Luật v/v đưa Sư Đoàn 23 về phòng thủ BMT. Trong buổi họp tại TTHQ Tiểu Khu, tôi tổng kết sơ lược lực lượng phòng thủ Thị Xã BMT chỉ gồm có Tiểu Đoàn 224 ĐPQ, 9 Trung Đội Nghĩa Quân, 1 Trung Đội Thám Sát Tỉnh (1 Trung Đội đã được gởi đi tăng phái cho Quận Đức Lập từ tháng trước), 1 Ban Chỉ Huy Đại Đội 206 CSDC (gồm Ban Chỉ Huy và Trung Đội Hậu Cứu).

11 giờ trưa cùng ngày, Tr/Tá Vĩnh triệu tập buổi họp khẩn cấp tại BCH Tỉnh, ra lệnh cấm trại 100% và yêu cầu các Sĩ Quan thu xếp cho vợ con rời BMT để dễ dàng và yên tâm chiến đấu khi địch tấn công. Tr/Tá Vĩnh ra lệnh tôi túc trực tại trụ sở CSQG/CSDC đường Tự Do cùng với các Phòng Ban còn ông thì đích thân lo phòng thủ trụ sở cũ cạnh Sân Vận Động, nơi có Trung Tâm Hành Quân Cảnh Lực, Ban Truyền Tin và Phòng Kỹ Thuật. Xong buổi họp tôi về nhà ăn cơm trưa với gia đình và sau đó qua doanh trại CSDC tập họp nhân viên và cho thực tập báo động toàn BCH/CSQG trụ sở mới (nằm trên đường Tự Do).

Lúc hơn 3 giờ sáng ngày 10-3-1975 tôi đang ngủ tại doanh trại CSDC thì VC bắt đầu pháo kích liên tục vô thị xã BMT, bao gồm nhiều chỗ như Phi Trường L19 trên đường Tự Do, Bộ Chỉ Huy

Tiểu Khu trên đường Thống Nhất, Hậu cứ Sư Đoàn 23 BB, Kho Đạn BMT, Bộ Chỉ Huy Cảnh Sát Tỉnh nằm trước mặt phi trường L19 v.v...

Tôi dùng PRC 25 để liên lạc với Đội Thám Sát Tỉnh hiện đang trấn giữ mặt Tây Nam của Phi Trường L19 và được báo cáo 2 toán phục kích bảo vệ vòng đai ban đêm đã bị đánh bật vô trong lúc 5 giờ sáng vì hỏa lực của địch quá mạnh. Tôi lại dùng máy liên lạc với Tiểu Khu xin quân tăng viện cho toán Thám Sát Tỉnh. ĐĐ1 thuộc Tiểu Đoàn 224 ĐPQ do Đ/U Hải, Phụ Tá Trưởng Phòng 3 TK Darlac chỉ huy được đưa vô cổng trước phi trường L19 nhưng cũng bị đánh bật ra ngoài. 6 giờ sáng thì Thiếu Úy Quyền, CHP Thám Sát Tỉnh cho tôi biết quân Cộng Sản đã tràn ngập doanh trại Thám Sát Tỉnh. Quân Thám Sát Tỉnh bị chết, mất tích hơn 20 người.

Cũng vào lúc 6 giờ sáng, khi tôi đang liên lạc với Đại Úy Hải trên PRC 25, CSV Nguyễn Khoái (tài xế của Cố Thiếu Úy Lê Minh Đức từ Buôn Hồ về theo xác của T/U Đức) và Thiếu Úy Tâm (mới ra trường đổi về BMT) mặc sắc phục CSDC chạy xe Honda vô cổng trại CSDC. Vì cổng doanh trại có khóa bên trong, hai người này bỏ xe và leo lên cổng để vô trại. Ngay lúc đó từ trụ sở Hưởng Đạo BMT, cách cổng trại CSDC gần 100 mét đạn đã bắn ra nhiều tràng. Hai CSV trên rớt xuống và chết tại chỗ. Đồng thời, CSV Trần Hùng vừa rời chòi gác ra định mở cổng cũng bị bắn tử thương. Lúc 9 giờ sáng, tôi cho lính dùng M72 và M79 bắn vô trụ sở Hưởng Đạo. Sau nhiều phát nổ thì nghe im tiếng. Lục soát bên trong trụ sở này thì thấy 2 tên mặc quần áo Chính Quy VC chết bên trong, một tên chạy ra ngoài bị bắn chết trước sân. Một tên VC có đeo theo trên lưng một cuộn dây điện lớn, có lẽ là toán này là toán lính đề lô Pháo Binh của VC.

Cũng vào lúc 6 giờ sáng, một xe tuần tiểu của Cuộc CSQG Thị Xã Lạc Giao (thị xã BMT) báo cáo cho tôi trên hệ thống FM5 là họ trông thấy một số mặc quần áo lính với bảng tên trên áo màu trắng, chân không mang giày đang di chuyển trông rất ngơ ngác trên đường phố gần đường Hai Bà Trưng, cạnh rạp cinê Lido. Tôi ra lệnh cho họ trở về trụ sở Cuộc CSQG Thị Xã ngay lập tức vì đó là lính VC, không phải lính mình. Như vậy là quân VC đã vô bên trong phố. Cùng lúc đó, tôi xin Trung Tá Chỉ Huy Trưởng liên lạc với Tiểu Khu để xin phi tuần đánh bom vô phi trường L19 để chặn không cho VC tràn qua phi trường này vì nếu vị trí này bị mất thành phố sẽ bị lâm nguy. Khoảng 8 giờ sáng, nhiều phi cơ A37 đã bay đến oanh kích nhiều đợt vào phi trường và các vùng phụ cận. Sở dĩ tôi giữ liên lạc được liên tục và nhanh chóng với Tr Tá Vĩnh vì hồ cá nhân của tôi ở ngay cạnh văn phòng làm việc của tôi. Tôi cứ bò vô dùng điện thoại gọi trực tiếp không cần sử dụng máy PRC25. Khoảng 8 giờ sáng thì Trung Tá Vĩnh cho tôi biết ông đã cho gia đình ông ấy và gia đình tôi ra khỏi Bộ Chỉ Huy CSQG cũ để tránh bị nguy hiểm. BCH cũ tọa lạc trước Sân Vận Động BMT, trên đường Lê Lợi, là nơi có Phòng Truyền Tin CSQG, VP Phụng Hoang, Trung Tâm Hành Quân Cảnh Lực, Phòng Kỹ Thuật, Ban Mật Mã.

Lúc 11 giờ 30, nhân viên truyền tin CSDC cho tôi biết máy truyền tin của Tiểu Khu BMT đã im tiếng không liên lạc được, kể cả khi chuyển qua tần số giải tỏa. Trung Tá Vĩnh bên BCH cũ cũng không liên lạc được với Tiểu Khu.

12 giờ 30 tôi thấy một đơn vị Biệt Động Quân VNCH di chuyển trên con đường phía sau doanh trại CSDC. Vì không liên lạc được với Tiểu Khu BMT, khi tôi báo cáo cho Trung Tá Vĩnh biết về sự xuất hiện của đơn vị BĐQ phía sau doanh trại CSDC, ông ấy cho rằng đó có thể là một đơn vị Việt Cộng đã giả dạng BĐQ và ông ra lệnh cho tôi tấn công. Thay vì cho khai hỏa bằng đại liên 30 và M16, tôi cho xạ thủ M79 của trung đội hậu cứ khai hỏa bằng súng M79. Cũng may là trời đã phù hộ chúng tôi và anh em BĐQ. Viên đạn M79 do CSV Nguyễn Minh bắn vướng nóc tôn của một cái garage xe, viên đạn M79 bị chệch làm hai, không nổ và rơi xuống đất vì chưa đủ vòng xoay. Thượng Sĩ Đinh Viết Quý, tài xế của tôi đã xung phong trèo hàng rào leo qua trụ sở

Quân Y Viện bên cạnh để ra ngoài hầu có thể liên lạc trực tiếp với đơn vị BĐQ đang di chuyển ngang qua doanh trại CSDC. Th/Sĩ Quỳnh đi vô trại, hẳn cho tôi biết là lính BĐQ thiệt, họ đã cho danh hiệu đài để liên lạc nếu cần. Đơn vị BĐQ tiếp tục di chuyển qua phía sau trại tôi, qua Quân Y Viện về hướng trung tâm thành phố. Sau này tôi được biết đơn vị BĐQ này được đưa vô BMT chỉ có nhiệm vụ làm lá chắn cho 1 chiếc thiết giáp M113 đưa gia đình Chuẩn Tướng, Tư Lệnh Sư Đoàn 23 (?) thoát ra từ khu cư xá Sĩ Quan ra bản doanh Trung Tâm Huấn Luyện Trung Đoàn 45 và sau đó được một chiếc trực thăng bốc đi khỏi thành phố BMT.

Lúc 2 giờ 30 chiều, Trung Tá Vĩnh gọi tôi, có lẽ bằng một máy FM1 cầm tay. Ông cho tôi biết 2 xe tăng VC đã đến tấn công cổng trước Bộ Chỉ Huy Cũ nơi ông đang trú đóng. Tăng di chuyển đến tấn công và bắn cột ăng ten cao 100 mét gãy gập xuống. Cây anten này nguyên được thiết trí cho máy truyền tin SA100, máy này có thể liên lạc trực tiếp dễ dàng và nhanh chóng về BTL CSQG Saigon cũng như về BCH/CSQG Vùng II tại Nha Trang. Tr/Tá Vĩnh cho tôi biết Tiểu Đội CSDC đã có dùng M72 bắn nhưng không có kết quả. Toàn thể nhân viên Cảnh Sát tại đây đã phải chạy ra khỏi nơi này bằng cách leo tường phía sau ra ngoài. Cũng lúc đó, Tr/Tá Vĩnh nói lớn trên hệ thống FM1: "Kể từ bây giờ tôi trao quyền chỉ huy cho Đại Úy Tuấn". Ít phút sau, CSV Tôn, nhân viên truyền tin của Đại Đội CSDC cho tôi biết Thiếu Tá Hàn Văn Thành, Chỉ Huy Phó mời tôi qua hầm chỉ huy của Bộ Chỉ Huy CSQG đường Tự Do để nói chuyện. Trong lúc đó đạn pháo của địch còn đang liên tục bắn như mưa vô Thị Xã BMT, kể cả những nơi gần BCH Cảnh Sát Tỉnh. Tôi và Th/Sĩ Quỳnh chạy từ doanh trại CSDC qua bên căn hầm chỉ huy nằm giữa sân sau của trụ sở Bộ Chỉ Huy Tỉnh. Vô đến căn hầm, tôi thấy Th/Tá Thành cùng tất cả các Chủ Sự Phòng: Quản Trị, Kỹ Thuật, Hành Quân, Tâm Lý chiến, An ninh Cảnh Lực và các Trưởng Ban đang ngồi trong đó để tránh đạn pháo kích. Thiếu Tá Thành yêu cầu tôi cho rút quân ra khỏi trụ sở BCH vì địch pháo kích nhiều quá và có thể địch sẽ tấn công trụ sở này đêm nay. Tôi không đồng ý rút. Tôi nói với tất cả mọi người đang có mặt rằng địch chưa trực tiếp khai hỏa tấn công BCH Cảnh Sát, chúng ta không thể rút quân. Sau đó tôi chạy về doanh trại CSDC.

Lúc 4 giờ 30 chiều, từ hàng rào phi trường L19 bên kia đường, VC bắt đầu dùng đại liên bắn như mưa qua BCH Cảnh Sát Tỉnh và doanh trại CSDC. Từ bên này, tôi chưa kịp có phản ứng thì thấy anh em CSSP bên Bộ Chỉ Huy chạy qua doanh trại CSDC như bầy ong vỡ tổ. Họ chạy thẳng đến hệ thống giao thông hào phía sau trại và tập trung tại đó. Đạn của địch đang bắn sang trụ sở Cảnh Sát và trại CSDC như mưa vãi từ bên kia đường Tự Do. Vì tuyến phòng thủ phía tây, bên trụ sở Bộ Chỉ Huy tỉnh đã bỏ trống, tôi cho lệnh rút ra khỏi doanh trại CSDC bằng cách cắt hàng rào giữa doanh trại CSDC và trụ sở Quân Y Viện BMT. Tôi ra lệnh cho CSDC đoạn hậu để CSSP chạy trước. Dùng máy FM5, tôi gọi Thiếu Tá Lê Văn Hoan, Trưởng F Đặc Biệt cho toàn bộ nhân viên thoát ra phía sau trụ sở (mặt trước cũng hướng ra đường Tự Do, cách BCH CSQG Tỉnh khoảng 300 mét). Tôi cho di chuyển toàn bộ theo con đường dọc theo suối đến Buôn Kosier về hướng Bắc, cách doanh trại khoảng hơn một km. Đến buôn Kosier lúc 6 giờ chiều thì gặp Trung Úy Xuân, Trưởng phòng 2 Tiểu Khu BMT, Đại Úy Chương, Phó Trưởng Ty ANQĐ, Đại Úy Hải, Phụ Tá Trưởng Phòng 3 TK cùng rất nhiều những quân nhân khác đang dừng chân tại đây. Đại úy Hải cho tôi biết 5 xe tăng T54 đã tấn công vị trí Tiểu Khu trên đường Thống Nhất. Vì các xe tăng VC phải di chuyển trên đường Thống Nhất ngay trước mặt Tiểu Khu nên anh em đã hạ được 4 chiếc ngay trước cổng. Một chiếc đi vô trong sân thì bị bắn đứt dây xích không di chuyển được. Anh em trong Tiểu Khu vẫn bắn trả mãnh liệt. Không may là một máy bay A37 của mình đánh bom chiếc xe tăng này thì một trái bom đã rơi trúng nắp hầm của Trung Tâm Hành Quân Tiểu Khu khiến cho Trung Tâm này hoàn toàn bị sập. Trong khi

đó thì chiếc xe tăng bị đứt xích vẫn dùng đại bác bắn liên tục vô các hệ thống phòng thủ. Toàn bộ Tiểu Khu phải rút chạy 174 ra ngoài. Đại Tá Tỉnh Trưởng Nguyễn Trọng Luật không có mặt trong Tiểu Khu khi VC tấn công vì ông ở bên Hậu Cử Sư Đoàn 23 BB cùng với Đại Tá Vũ Thế Quang. Đại Úy Hải cho tôi biết, ông chỉ huy một Đại Đội ĐPQ đi vô phi trường L19 để tăng cường cho Đội Thám Sát Tỉnh. Vừa vô đến cổng của phi trường, đơn vị của ông đã bị một đơn vị lớn của VC đánh chặn và Đại Đội ĐPQ đã bị tan hàng, riêng Hải bị mất chiếc ba lô trong đó có bản đồ và địa bàn. Hăi xin tôi cho hăi một bản đồ. Tôi nói Trung Úy Đinh Văn Lại, ĐĐP ĐĐ CSDC đưa cho Đ/Úy Hải một bản đồ BMT và một cái địa bàn để ông xử dụng.

Đêm 10 tháng 3, tôi cho toàn bộ CSDC, CSĐB, CSSP đóng quân trong chùa Dược Sư, cách bến xe cây số 3 khoảng gần 1 km về phía đông. Chùa này được xây dựng trên một ngọn đồi nên tương đối khá an toàn khi đóng quân.

Sáng ngày 11 tháng 3, tôi cho di chuyển toàn bộ anh em Cảnh Sát vô Nhà Thờ Phú Long và sau đó tôi dùng máy liên lạc để đưa tất cả vô Trung Tâm Huấn Luyện Trung Đoàn 45 lúc hơn 12 giờ trưa. Tôi cần một vị trí có công sự phòng thủ để có thể chiến đấu khi bị địch tấn công. TTHL này khi đó không có quân cơ hữu mà chỉ có 100 tân binh do một Thiếu Úy chỉ huy. Tôi xin viên Thiếu Úy này thêm được một thùng lựu đạn. Tôi cho CSDC bố trí tại tuyến bên ngoài cùng, sát hàng rào phía Tây, CSĐB và CSSP thì nằm tuyến giữa, có giao thông hào, cách tuyến của tôi chừng 100 mét. Tôi cũng yêu cầu Thiếu Tá Hàn Văn Thành và Thiếu Tá Lê Văn Hoan nằm trong hầm chính của TTHL cùng với Trung Tá Phùng (lúc đó tôi nghĩ Tr/Tá Phùng đang giữ chức vụ Chỉ Huy Trưởng TTHL này).

Khoảng 3 giờ 30 thì địch bắt đầu pháo kích như mưa vào TTHL nơi tôi đóng quân. Hình như địch có đề lộ hướng dẫn nên những quả pháo nổ có vẻ rất chính xác, trúng rất nhiều hầm hố của Trung Tâm. Hầm nơi tôi đang trú ẩn cũng bị mấy quả pháo nổ rất gần, chỉ cách chừng 5 hoặc 10 mét, cũng may là chưa bị quả nào trúng ngay hầm. Hầm nơi Đại Úy Bùi Văn Đoàn, Chủ Sự Phòng Hành Quân đang trú ẩn chỉ cách hầm tôi khoảng 20 mét đã bị trúng một trái pháo kích. Đ/ úy Đoàn bị thương nặng nơi mặt, máu chảy rất nhiều. Tôi cho lính khiêng Đ/úy Đoàn đưa vô bệnh xá của TTHL. Mấy anh em vô trong bệnh xá cho biết trong đó không có Bác Sĩ, chỉ có một y tá. Đ/ úy Đoàn được băng bó sơ sơ để cầm máu và phải trở ra tuyến phòng thủ.

Việt Cộng tiếp tục pháo kích liên tục không ngừng vô doanh trại TTHL này suốt từ hơn 3 giờ chiều cho đến 6 giờ 30. Một trái pháo trúng ngay chiếc xe chở đạn pháo binh của TTHL. Hàng trăm trái đạn đã nổ như pháo bông, mảnh văng lung tung trong sân trung tâm. Đã có lúc, qua ống dòm, tôi nhìn thấy một tên mặc quần áo lính, vai đeo máy nhưng không mang giày như quân lực VNCH. Tên này chạy qua chạy lại trong khu nhà dân (dân đã di chuyển đi khỏi nơi này từ trước), cách tuyến tôi khoảng hai trăm hoặc ba trăm mét. Tôi nghĩ tên này là một tên đề lộ pháo binh của VC. Tôi nói CSV Minh, xạ thủ M79 cố bắn hạ tên này nhưng không có kết quả. Lúc trời chập tối, tôi thấy một Thiếu Tá BĐQ đi đầu và theo sau hàng trăm lính BĐQ di chuyển ngang qua tuyến phòng thủ trước mặt tôi. Vì khoảng cách khá xa nên tôi chỉ hất đầu ra ý hỏi vị Th/Tá này. Tôi thấy ông ấy lắc đầu vài lần nhưng không nói gì. Đoàn quân BĐQ, khoảng trên trăm người đi vòng lên sân bắn của TTHL, cách tuyến của tôi khoảng 500 mét về phía nam và đóng quân trên chỗ cao của sân bắn. Họ nổi lửa nấu cơm (?).

Lúc hơn 6 giờ 30 vài phút, qua máy FM1, Thiếu Tá Hoan gọi và cho tôi biết toàn bộ lính của TTHL bắt đầu rút ra khỏi trung tâm qua cổng chính phía bắc. Vì thấy vị trí trung tâm này quá rộng, nếu lính cơ hữu của trung tâm đã rút thì vị trí phòng thủ sẽ bị thủng 2 mặt bắc và đông.

Dưới cơn mưa pháo của địch, tôi ra lệnh toàn bộ CSDC, CSSP, CSDB chạy ra khỏi nơi này theo cổng phía đông vì phía đó còn an toàn. Tôi cho anh em đóng quân trong xưởng cửa Công Binh, chỉ cách TTHL TR/Đ 45 khoảng 200 mét về hướng đông bắc. Lúc 9 giờ tối, tôi bàn với Thiếu Tá Hoan và Thiếu Tá Thành cùng với Trung Úy Xuân (P2 TK Darlac) để di chuyển quân theo quốc lộ 21 về quận Phước An, các thị xã BMT 32 km về hướng đông, trên đường đi Nha Trang.

Phi trường chính của tỉnh Darlac là phi trường Phụng Dực, nằm cách TTHL Tr/Đoàn 45 khoảng 4 km về hướng đông nam. Theo tôi được biết, phi trường này hiện được 1 Tiểu Đoàn thuộc Trung Đoàn 53, Sư Đoàn 23 phòng thủ. Cũng có tin là lực lượng phòng thủ phi trường này là Đại Đội Trinh Sát của Trung Đoàn 53 (?). Toàn bộ nhân viên BCH Cảnh Sát Quốc Gia Darlac do tôi đi đầu đang di chuyển đêm trên QL 19, cách PT Phụng Dực khoảng 3 km về hướng bắc thì súng bắt đầu nổ vang trời và đổ rục cả vùng về hướng phi trường Phụng Dực và về hướng Chi Khu quận Ban Mê Thuột (cách phi trường này khoảng 1 km về hướng Tây). Như vậy là lúc này VC bắt đầu tấn công Chi Khu quận BMT và phi trường Phụng Dực.

7 giờ sáng ngày 12 tháng 3, tôi đến ngã ba đường đi vô Chi Khu Quận Phước An và QL 19. Tại đây đủ loại xe cộ, xe lam, xe đò, xe tư nhân và hàng ngàn dân chúng đang tập trung tại ngã ba. Thiếu Úy Võ Ái Lân, Trung Đội Trưởng Trung Đội CSDC quận Phước An đi ra ngã ba gặp tôi. Trung úy Lân cho tôi biết Quận Trưởng đã phối trí TrĐ CSDC Phước An đóng quân trên một ngọn đồi thấp, cách Chi Khu Phước An khoảng một km về hướng Tây. Cùng lúc đó Trung Úy Trần Văn Liệu, CHT CSQG Quận Phước An đi từ BCH (cách đó 2 km) ra gặp tôi. Tôi cho Tr/úy Liệu biết tôi hiện là Quyền CHT Cảnh Sát Tỉnh. Tr/úy Liệu cho tôi biết Thiếu Tá Hoàng Đình Thọ, Quận Trưởng quận Phước An vừa ra lệnh rút quân khỏi Chi Khu. Tôi nói Th/úy Lân trở lại ngọn đồi nơi đang đóng quân CSDC, đem trung đội CSDC ra tập trung với anh em Cảnh Sát tại ngã ba. Cũng ngay lúc đó, một toán CSDC Quận Buôn Hồ và Đại Úy Ngô Văn Ba, CHT CSQG Quận Buôn Hồ xuất hiện. Đại Úy Ba cho tôi biết, đêm 11 tháng 3, VC pháo kích và san bằng Chi Khu Buôn Hồ và doanh trại BCH CSQG Quận. Đại Úy Ba chạy xuống doanh trại CSDC Quận, lúc đó cũng đang chịu sự pháo kích nặng nề của địch bắn tới. Đại Úy Ngô Văn Ba cùng với trung đội CSDC mở đường máu, chạy xuyên 30 cây số rừng, rẫy, đầm ra hướng quận Phước An.

Đang nói chuyện với anh em CSDC Buôn Hồ thì Thiếu Tá Phạm Đình Trọng, Quận Trưởng Quận Ban Mê Thuột đi cùng với Thiếu Úy Lương Tích Đức, Trung Đội Trưởng Tr/Đ CSDC Quận BMT và 13 nhân viên CSDC đến từ hướng Ban Mê Thuột. Thiếu Tá Trọng nói, đêm 11 tháng 3, VC pháo kích và san bằng Chi Khu Ban Mê Thuột, trong đó có cả BCH CSQG Quận và doanh trại Tr/đội CSDC. Th/Tá Trọng chỉ còn Trung Đội CSDC bên cạnh. Ông đã cùng với Thiếu Úy Đức mở đường máu, dàn hàng ngang xuyên thẳng về hướng QL 21 và chạy xuống quận Phước An.

Tôi kiểm điểm lại quân số CSDC, Ban Chỉ Huy và Trung Đội Hậu cứ còn gần như nguyên vẹn trừ CSV Trần Hùng chết tại cổng Đại Đội. Trung Đội Buôn Hồ còn được gần 20, coi như chết hoặc mất tích hơn 20 người (kể cả Thiếu Úy Lê Minh Đức, Thượng Sĩ Nguyễn Mầu và 2 nhân viên bị tử thương ngày 28 tháng 2 tại Buôn Hồ, CSV Nguyễn Khoái chết tại cổng Đại Đội CSDC sáng ngày 10 tháng 3). Trung Đội CSDC quận Ban Mê Thuột còn 14 người, xem như chết trận hoặc mất tích 28 người. Trung Đội CSDC quận Phước An còn gần như nguyên vẹn vì chưa chạm địch. Tôi không có tin tức gì về Bộ Chỉ Huy CSQG Quận Lạc Thiện và Trung Đội CSDC tại đó. Quận Lạc Thiện là nơi có một Biệt Điện của Cố Quốc Trưởng Bảo Đại, nằm trên đường 21

A, gần giáp ranh với Quận Lạc Dương của tỉnh Tuyên Đức (Đà Lạt). Từ ngày đó cho đến sau này, tôi không có một tin tức nào về Đại Úy Trần Văn Ổn (Khóa 2 HV/CSQG), CHT CSQG Quận Lạc Thiện và của Thiếu Úy Đỗ Quang Cận (Khóa 3 HV/CSQG) cùng với toàn bộ nhân viên CSSP, CSĐB và toàn bộ trung đội CSDC tại đây. Tôi dự đoán là, toàn Bộ Chỉ Huy này đã di chuyển đi về quận Lạc Dương, tỉnh Tuyên Đức khi tỉnh Darlac bị tấn công gần như toàn diện nhưng trên đường đi đã bị thiệt hại vì bị địch phục kích hoặc vì một lý do nào đó. Như vậy một điều đáng buồn là toàn bộ trung đội CSDC Quận Lạc Thiện đã bị địch giết hại.

Khoảng trưa cùng ngày, tôi và tất cả anh em Cảnh Sát theo dòng quân, dòng người chạy theo QL 21 đi về hướng Nha Trang và đến vùng căn cứ Chư Kuk (M' Rông Hô) tọa lạc tại cây số 62 lúc chiều tối. Tôi cho dừng quân lại. Tiếp xúc với các tài xế xe đò chạy đường BMT và Nha Trang. Họ cho biết Việt Cộng chặn đường tại cây số 72 trên QL 21, không cho xe cộ di chuyển lên hoặc xuống. Sau này tin tức cho biết VC đóng quân tại địa điểm trên cấp Trung Đoàn để ngăn chặn sự tiếp viện của quân lực VNCH từ Nha Trang lên. Dọc theo quốc lộ, ban đêm, dân chúng bao gồm đủ loại xe cộ trải dài cả hai, ba km. Tôi cho tất cả Cảnh Sát đóng quân trên một buôn Thượng đã bỏ hoang, cách đường cái khoảng 300 mét, HỘI NGỘ 50 NĂM KHÓA 3 HỌC VIỆN CẢNH SÁT QUỐC GIA VNCH - 2018 177 CSQG.CSĐB và thân nhân ở giữa, chung quanh đồi do CSDC đóng vòng tròn bảo vệ bên ngoài. Tôi kiểm lại nhân số Cảnh Sát, còn được khoảng 120 CSDC và gần 300 CSĐB, CSSP.

Sáng sớm ngày 14 tháng 3, Trung Tá Thạnh, Tiểu Khu Phó Tiểu Khu Darlac chạy xe Jeep từ trên căn cứ Chư Kuk xuống. Ông ra lệnh cho tôi và một số Sĩ Quan của Tỉnh Darlac đem quân quay trở về quận Phước An để tái phối trí cũng như để chuẩn bị tái chiếm Ban Mê Thuột. Tôi đưa quân về đến ngã ba QL 21 và đường đi vô chi khu Phước An lúc 6 giờ chiều cùng ngày. Quân ngủ tại ngã ba đêm hôm đó và 7 giờ sáng hôm sau, 15 tháng 3 thì đi vô chi khu Phước An. Lúc 10 giờ sáng, tôi vô BCH Chi Khu Phước An họp với Đại Tá Trịnh Xuân Tiểu, người vừa được Quân Đoàn II cử lên làm Tỉnh Trưởng kiêm Tiểu Khu Trưởng Tỉnh Darlac thay thế Đại Tá Nguyễn Trọng Luật. Đại Tá Tiểu cất tôi đóng quân tại khu chợ Phước An, cách Chi Khu khoảng 500 mét về hướng đông, bên kia con đường chính của quận lỵ. Trong phòng họp tôi cũng gặp lại Đại Úy Hải, vừa được giữ chức Quyền Trưởng Phòng 3 Tiểu Khu Darlac. Đại Úy Hải ưu ái tặng tôi một bộ bản đồ Ban Mê Thuột/Nha Trang tỷ lệ 1/100,000. Tôi nói Thiếu Tá Hàn Văn Thành và Thiếu Tá Lê Văn Hoan cư ngụ bên trong chi khu Phước An, chung chỗ với Thiếu Tá Thọ Quận Trưởng để dễ liên lạc và nhận lệnh. Lúc đó chúng tôi vẫn còn đầy đủ máy móc FM1 của Cảnh Sát chưa kể 3 máy PRC 25 của quân đội mà tôi có tư trước.

Sinh hoạt bình thường tại khu chi khu và quận lỵ Phước An hai ngày 15 và 16 tháng 3. Trong ngày 16 tháng 3, trực thăng lên xuống tấp nập tại khu đất rộng lớn, trước sân chi khu. Quá giang trực thăng của Không Quân, BCH CSQG Vùng II cũng cử lên đây 3 vị Sĩ Quan để theo dõi tình hình cũng như để ủy lạo anh em CSQG tỉnh Darlac. Tình trạng yên lặng không thấy tiếng súng khiến tôi trong lòng cũng mừng vì nghĩ rằng quân tiếp viện sắp được gọi lên để tái chiếm Ban Mê Thuột. Vợ con tôi vẫn còn kẹt trong đó không biết sống chết ra sao.

7 giờ sáng ngày 17 tháng 3, Thiếu Tá Hàn Văn Thành và Trung Úy Đình Văn Lại (ĐĐP ĐĐ CSDC) nói với tôi họ muốn đi ra ngã ba QL 21 để tìm kiếm tin tức của vợ con. Tôi nói họ đi nhưng nhớ về sớm vì tình hình có thể biến chuyển bất cứ lúc nào. Hai người vừa đi được độ 15 phút thì tôi nghe ngoài hướng ngã ba có nhiều tiếng nổ rất lớn kèm theo nhiều tiếng súng nhỏ. Chưa tìm hiểu xem chuyện gì đã xảy ra thì thấy hai ông Thành và Lại cùng một số cận vệ chạy vội vã từ phía ngã ba quốc lộ vô chỗ tôi đóng quân. Tr/úy Lại cho tôi biết 2 tầng của VC đi từ hướng Ban

Mê Thuột đến ngã ba Phước An. Tại đây có một chiếc trực thăng Chinook của không quân bị hư máy nằm ngay tại đó. Xe tăng VC đã dùng đại bác bắn chiếc Chinook. Một số quân nhân VNCH đang ở khu vực này đã dùng súng bắn trả lại. Ông Thành và ông Lại sợ quá nên chạy trở vô Chi khu. Ngay sau đó Thiếu Tá Quận Trưởng cho người mời tôi vô chi khu họp. Tôi sợ quân sẽ mất tinh thần khi tôi vắng mặt. Tôi nói Thiếu Tá Thành vô họp thay tôi còn tôi thì đợi ở bên ngoài. Một lát sau Thiếu Tá Thành đi ra từ BCH Chi Khu. Ông cho tôi biết Đại Tá Tiểu ra lệnh tôi đem CSDC vô BCH Chi Khu để tử thủ. Nhưng Thiếu Tá Thành lại nói nhỏ với tôi là ông thấy phía sau BCH Chi Khu có một toán lính đang cắt hàng rào kẽm gai để mở đường. Có thể là họ sẽ bỏ chạy theo hướng đó. Tôi ra lệnh cho tất cả nhân viên Cảnh Sát tập trung và đi vô vòng đai của Chi Khu Phước An. Sở dĩ tôi quyết định như vậy vì biết rằng, muốn rời khu vực này cũng phải đi xuyên qua vòng đai chi khu, không thể đi theo hướng đường lộ ra ngã ba QL21 sẽ đụng với xe tăng của VC. Khi vô đến bên trong chi khu thì nơi đây đã trống trơn không một bóng người. Đi ra phía sau thì thấy hàng rào kẽm gai đã được cắt một khoảng lớn cho xe chạy qua. Tôi mở bản đồ và chấm đường đi tắt rừng ra buôn Phê nằm trên cây số 42 (cách ngã ba vô quận Phước An khoảng 10 km).

6 giờ chiều cùng ngày tôi và đa số anh em CSQG đi đến cây số 62 tại M'Rong Ho. Tại đây xe cộ, dân chúng vẫn làm một hàng dài dọc theo quốc lộ. Thời gian này là tháng 3 nên trời mau tối. Đèn đuốc của dân chúng đốt sáng trưng, nhìn xa xa như một con rồng lửa. Ngay đêm đó tôi dùng PRC25 liên lạc với căn cứ Chư Kuk. Thiếu Tá Hưng, TĐT Tiểu Đoàn ĐPQ trú đóng trên đồi M'Rong Hô cho tôi biết BCH Tiểu Khu Darlac hiện đang có mặt tại căn cứ này. Tôi nghe được cũng yên tâm vì như vậy tức là tình hình chiến sự còn tương đối an ninh. Nguyên ngày 18 tháng 3 mọi sinh hoạt trên đồi nơi tôi đóng quân không có chuyện gì xảy ra.

Khoảng 8 giờ tối ngày 18 tháng 3 tôi lại liên lạc bằng PRC25 nói chuyện với Thiếu Tá Hưng. Ông ấy cho biết toàn bộ BCH Tiểu Khu Darlac của Đại Tá Tiểu đã dùng trực thăng bay về Nha Trang lúc 5 giờ chiều. Thiếu Tá Hưng nói ông sẽ đi đường rừng về Khánh Dương sáng hôm sau. Nghe được tin này tôi mới biết là sẽ không có kế hoạch tái chiếm Ban Mê Thuột. Tôi triệu tập tất cả Sĩ Quan của Bộ Chỉ Huy CSQG Darlac tại căn chòi tôi đang cư ngụ. Tôi yêu cầu tất cả thông báo nhân viên dưới quyền chuẩn bị 2 ngày lương thực để sáng hôm sau, 19 tháng 3 theo tôi bằng rừng, đi vòng phía nam của núi Chư Prong để đi về quận Khánh Dương (thuộc Nha Trang). Tôi thông báo cho tất cả mọi người là sẽ phải vượt 40 km rừng già, qua đèo qua suối.

Đúng 8 giờ sáng ngày 19 tháng 3 tôi tập họp tất cả CSDC, CSSP và CSDB (những người còn đi theo đoàn) trên đồi của buôn thượng mà chúng tôi đã ở từ chiều ngày 17 tháng 3. Tôi dẫn khoảng 80 CSDC đi vô rừng theo hướng đông vòng theo phía nam của núi Chư Prong. Tôi cất Trung Úy Đinh Văn Lại chỉ huy Trung Đội Hậu Cứu đi đoạn hậu. Vũ khí của CSDC vẫn còn nguyên vẹn kể cả 1 Đại Liên 60, 3 máy PRC25. Tôi nhắc nhở tất cả mọi nhân viên, trong lúc di chuyển trong rừng, dù có mệt nhọc cũng phải giữ theo người ít nhất một cấp số đạn. Qua kinh nghiệm mà tôi đã học hỏi được từ anh em CSDC Tỉnh Phước Long lúc họ vượt thoát từ Phước Long lên Quảng Đức khi Phước Long bị VC tràn ngập. Toán Cảnh Sát Phước Long khi đang chạy trong rừng về hướng tỉnh Quảng Đức, quá mệt mỏi do đường quá xa, một số đồng anh em Cảnh Sát kể cả một số anh em quân đội VNCH đã vứt bớt đạn đi cho nhẹ người. Chính vì vậy nên khi họ bị VC phục kích đã không còn đủ đạn để chiến đấu chống lại cho có hiệu quả. Một số lớn nhân viên Cảnh Sát tỉnh Phước Long đã tử nạn trên đường rút lui vì lý do này.

Sau khi đã đi sâu vô trong rừng khoảng 10 km, tôi liên lạc Trung Úy Đinh Văn Lại để hỏi về tình hình phía sau. Tr/úy Lại cho tôi biết dân chúng đã đi theo đoàn quân của chúng tôi cả ngàn

người, trong số đó có hàng trăm quân nhân VNCH đủ mọi đơn vị. Khi trời bắt đầu tối, tôi cho đóng quân trong rừng theo vòng tròn với CSDC bao quanh bên ngoài. Tôi cử Hạ Sĩ Quan Trưởng Ban 2 ĐĐ CSDC đi vòng quanh tuyến để ban mật khẩu và căn dặn, nếu bị địch tấn công ban đêm thì tất cả mọi người nằm nguyên tại chỗ để chiến đấu, không chạy ra khỏi khu vực đóng quân. Chạy ra ban đêm rất dễ bị lạc trong rừng sâu.

5 giờ chiều ngày 20 tháng 3 đoàn quân lên đến một ngọn đồi cao, cách quận lỵ Khánh Dương khoảng 8 km. Qua ống dòm tôi nhìn thấy cờ VNCH còn bay trên một cột cờ tại nơi đó. Tôi ra lệnh tất cả CSDC đứng lại để đoạn hậu cho dân chúng, CSSP đi trước. 8 giờ tối tất cả anh em đều về đến quận lỵ Khánh Dương. Tại đây đã có nhiều xe vận tải loại lớn của BCH CSQG Khu II chờ sẵn. Đoàn xe này do Đại Úy Tiếp, Chánh Sở Tâm Lý Chiến Khu II chỉ huy. Tất cả nhân viên Cảnh Sát BMT được đưa về BCH/CSQG Khu II tại Nha Trang ngay đêm hôm đó và được tạm trú tại Trung Tâm Tạm Giam của BCH/CSQG Khánh Hòa, nằm cạnh Quân Y Viện Hà Thúc Nhơn, cách trụ sở BCH/CSQG Khu II khoảng 500 mét.

Sáng ngày 21 tháng 3, tôi tập họp để điểm danh quân số. Tất cả Sĩ Quan, Hạ Sĩ Quan CSSP, CSDB, CSDC gom được trên dưới 400 người. Tôi đi bộ sang BCH/CSQG Khu II để trình diện Đại Tá Lê Trọng Đàm, Chỉ Huy Trưởng Khu II và báo cáo nhân số hiện hữu lên Đại Tá. Tổng số nhân viên của BCH/CSQG Tỉnh Darlac là hơn 1500 nhân viên. Như vậy hơn 1000 nhân viên CSQG tỉnh Darlac đã bị chết hoặc mất tích sau khi bị VC bắt đầu tấn công rạng sáng ngày 10 tháng 3 năm 1975. (Tôi sẽ viết tiếp phần II nói về số phận của anh em CSQG tỉnh Darlac sau khi thành phố Nha Trang thất thủ ngày 31 tháng 3 năm 1975).

Tác giả: Đại Úy Nguyễn Ngọc Tuấn

Đại Đội Trưởng Đại Đội 206 CSDC

Kiểm Phụ Tá Chỉ Huy Trưởng Đặc Trách Hành Quân B

Nguồn: <https://groups.google.com/d/msgid/vn-net/CAAqdPnW3ioJVByBuxV6D71TeFi3AOU5kXV-Wag66HVCNeY5z2w%40mail.gmail.com>.

www.vietnamvanhien.org

